Ar pascha wisuschehliga augsta Keisara wehleschanu.

Makfa ar peesuhtischanu par pasti:
Ar Peelikumu: par gadu 2 rbl. 35 kap.
bes Peelikuma: par gadu 1 „ 60 „
Ar Peelikumu: par ½ gadu 1 „ 25 „
bes Peelikuma: par ½ gadu — „ 85 „

Makfa bes peesuhtischanas Rigâ:
Ar Peelikumu: par gadu 1 rbl. 75 kap.
bes Peelikuma: par gadu 1 „ — „
Ar Peelikumu: par ½ gadu — „ 90 „
bes Peelikuma: par ½ gadu — „ 55 „

Mahjas Weesis.

Mahjas Weesis teek isdots sestdeenahm no pilst. 10 sahkot.

Makfa par sludinaschanu:
par wernas slejas smalku rakstu (Petit)-rindu, jeb to weetu, ko tahda rindu cenem, makfa 8 kap.

Redakzija un ekspedizija Rigâ, Ernst Plates bilschu- un grahmatudrukatawâ un burtu-leetuwê pee Petera basnizas.

30. gada-gahjums. — Mahjas Weesis isnahk weenreis pa nedeku.

№ 18. Sestdeen, 4. majâ. 1885.

Mahjas Weesi ar Peelikumu war pastellet un sludinajumus nodot Rigâ, pee Petera basnizas. Bes tam „Mahjas Weest" war wehl pastellet bes daudz peenemschanas weetahm Peterburgas un Jelgawas Ahr-Rigâ un Sarkandaugawâ, wehl zitâs pilsehtâs, kâ: Zehsis: Grahwel un Peterson k. bodê; Walmeerâ: E. G. Trey k. bodê; Walkâ: M. Rudolff un Paulin k. bodês; Rujenê: J. Alksne k. grahm.-bodê; Limbaschôs: D. Uhder k. bodê; Jelgawâ: H. Allunan un Besthorn k. grahm.-bodês; Bauskâ: J. Beckmann k. grahm.-bodê; Kuldigâ: Besthorn k. grahm.-bodê; Wentspilî: M. Ries k. grahm.-bodê; Leepajâ: Ukstin k. grahm.-bodê; Jaunjelgawâ: A. Schwabe k. grahm.-bodê; Tukumâ: Baumann k. grahm.-bodê; Talsôs: H. Tow k. grahm.-bodê un bibliotekâ un Wolontschewski k. grahmatu-bodê; Kandawâ: Jaegermann kga weesnizâ; Sabilê: Ginter kga weesnizâ. Tad wehl „Mahjas Weest" war apstellet pee saweem zeen. draudses mahzitajeem, skolotajeem un pagasta skrihwereem, kurus mihli luhdsu, tahdas apstelleschanas laipni peenemt.

Politikas pahrskats.

Anglu-Kreewu strihdus leeta

wehl arweenu naw galigi isschkirta. Kaut gan naw ko schaubitees, ka abas walstis meerigi islihgs, tomehr awises gandrihs katrâ numurâ pasneedz sinas par Anglu karaspehka rihkoschanos. Anglija wedote us wisahm apzeetinatahm weetahm Widus-juhrâ, kâ ari us Adeni un Afrikas deenwideem leelus krahjumus kara-eerotschu, pulweri, dinamitu un akminu ogles, lai nepeetruhktu ko kûgu twaika-maschinas kurinat. Jauni brunu un tornu kugi topot leelâ steigschanâ buhweti u. t. pr.

Kâ kahda Almerijas pilsehtas awise sino, tad nesen esot Almerijas ostâ (Spanijas deenwidôs pee Widus juhras) eebraukuschi weens Kreewu un weens Anglu kara-kugis. Abi kugi satikuschees plaschajâ juhrâ un jaw sagatawojuschees weens otram usbrukt, bet abu kugu wirsneeki weenojuschees tanîs domâs, ka wispirms buhtu derigaki, kahdâ ostâ apwaizatees, waj teescham jaw karsch starp Kreewiju un Angliju iszehlees. Wini abi eebraukuschi Almerijas ostâ, kur Kreewijas konsuls teem wajadsigahs sinas pasneedsis, pehz kam abi kara-kugi aisbraukuschi katris us sawu pusi.

Tagadejais Anglijas ministru preekschneeks Gladstons ir brihwprahtigs wihrs un tura wispahrigi draudsigu prahtu us Kreewiju. Ka strihdus tagad starp Kreewiju un Angliju iszehlees, pee tam, kâ rahdahs, ir wainigs Afganistanes robeschkommisijas preekschneeks, generals Lumsdens un Austrum-Indijas wizegubernators Deferins, kuri Anglu waldibai sagrositus sinojumus peesuhtijuschi. Ihpaschi Lumsdena waina esot, ka kauja pee Kuschk-upes notikuse, jo tas Afganus us usbrukumu rihdijis.

Tamdehk waldiba eeskatijuse par derigu, Lumsdenu saukt atpakal us Londonu, jo ir atraduse, ka us winu newar deesgan ustizetees; tas waretu tureenes jukumus wehl leelakus padarit. Tapat ari Deferins laikam wairs nepaliks sawâ amatâ. Pehz jaunakahm sinahm tas jaw waldibai pats eesneedsis atluhgumos no amata.

No wisa scha ir redsams, ka Anglija rauga zik waredama strihdus leetu par labu greest un no kara atturetees, jo ta ir ari apkehrusees, ko tas nosihmê, ar tahdu milsi eesahkt spehkotees, kahda ir Kreewija, jo Kreewijai ir netik ween spehzigs kara-spehks us sausas semes, bet ari us juhras. Bes tam, kâ jaw sinots, Anglijai tagad naw neweenas walsts, us kuras draudsibu ta waretu ustizetees. Kur Anglija tâ rauga peekahptees, tad saprotams, ka Kreewija no sawas puses ari peepalihdsehs, meeru usturet!

Wahzija. Isgahjuschahs nedelas telegramâs bij lasams, ka tur kahds wihrs apzeetinats, kas keisara pils stuhra logu ar akmeni sadausijis. Ismeklejot israhdijahs, ka tas sauzahs Grigoleitis un nedarbu tik tamdehk pastrahdajis, lai to apzeetinatu un tâ dabutu brihwu korteli un usturu, jo pehdejâ laikâ daudz naktis issalzis pawadijis sem klajas debess. — Isgahjuscho treschdeen, pehz tam, kad bija apzeetinats, Grigoleitis eesweedis otru akmeni keisara pils stuhra logâ. Kâ winsch to isdarijis, par to polizija sino tâ: Grigoleitis otrdeenas wakarâ pehz sawa apzeetinajuma teizis, ka winu us scho nedarbu esot usskubinajis kahds kungs, kas is kahdas weesnizas pils tuwumâ isnahzis, un kuram schis sawas behdas suhdsejis. Treschdeen pehz pusdeenas Grigoleiti diwi polizijas eerehdni pawadijuschi us keisara pils eelu, lai usrahditu, is kuras no tahm tuwumâ stahwoschahm trim weesnizahm sweschais kungs isnahzis, kas winam padomu dewis, lai keisara pils logu isdausot. Tâ ka Grigoleitis scho joku tik pats bij isdomajis, tad winsch atteiza, ka newarot wairs to weesnizu atminetees. Atpakal nahkot winsch tihscham lahwa sawai kabatas drahnai semê nokrist un to pazeldams buhs nemanot kahdu akmeni lihds pazehlis, jo gar keisara pils stuhri eedams, tas us reis stuhra logâ eemeta akmeni pa logu eekschâ. Kad keisaram scho atgadijumu stahstijuschi, tad tas par scho Grigoleita joku gahrdi pasmehjees.

Belgija. Par sawstarpigahs Kongo walsts generalgubernatoru esot isredsets Afrikas zekotajs Stanleis (Seemel-Amerikaneetis).

Franzija. Preeksch kahda laika waldiba apzeetinaja kahdu seeweeti, Luisi Mischel, kuwa peeder pee pretwaldneeku (anarkistu) partijas un zaur sawu weiklo rihkoschanos sazehla daschadus semeerus. Wina tagad jaw kahdu laiku ir zeetumâ nosehdejuse, tamdehk waldiba gribeja winai pahrejo sodu atlaist, bet wina atraidija schahdu soda atlaischanu. To dabujuschi dsirdet, ari ziti apzeetinatee anarkisti eesneedsa waldibai rakstu, ka tee nekahrojot un nepeenemot nekahdu soda atlaischanu.

Marselas un Tulonas pilsehtâs, kâ ari wisâ Waras departamentâ (gubernâ) isgahjuscho nedeli tikuschi semes trihzejumi maniti.

Italijâ, kâ sinams, jaw daschi zilweki ar kolera sehrgu saslimuschi. Tamdehk ir dibinajusees ihpascha kommisija, kuras usdewums buhs, koleras tahlaku isplatischanos apspeest. Us sinojumu, ka Bergamo pilsehtâ, Seemel-Italijâ, parahdijusehs koleras sehrga, Austrijas waldiba bija us tureeni delegatus nosuhtijuse, lai scho atgadijumu ismekletu un waretu spert sohus, ka sehrga netiktu ari Austrijâ eewesta. Ismeklejot israhdijees, ka Bergamo pilsehtâ ar ihsto Asijas koleras sehrgu ir saslimis kahds 70 gadus wezs wihrs, kas ar lupatahm tirgojees un pehrnajâ gadâ no kolera sehrgas peemekletâs weetâs uspirzis daudz drehbju, ko ar koleru saslimuschee bijuschi walkajuschi. Schihs drehbes winsch wehl pee sew usglabajis. Tagad saslimuschais jaw esot isweselojees. Schis atgadijums atkal peerahda, ka tahdas drahnas, ko ar koleru saslimuschee walkajuschi, ir jaisnihzina, wislabaki jasadedsina.

Spanija. Walenzijas prowinzê wehl daschi ziti saslimuschi ar koleras sehrgu; tomehr naw ko baiditees, ka sehrga tahlak isplatisees, jo waldiba spehruse nopeetnus sohus, lai to apspeestu.

Egipte. Sudanâ, kâ rahdahs, walda leelu leelahs jukas. Is Dongolas kahdai Arabeeschu awisei sino: Schê nonahza kahda karawane is Tendelti, Darfurâ, kas bij gahjuse zaur Kordofanu, un no tureenes pahrnesa breesmigas sinas. Tiklab Darfurâ kâ ari Kordofanâ waldot wisleelakahs nekahrtibas un waras darbi un tizigajo asins tekot straumehm. Abas semes lihdsinajotees milsigam kaujas laukam, us kura trihs pretineeki sawstarpigi apkarojotees un sakapajotees. Proti Kordofanas seemelôs atrodahs mahdijs (melu praweets) Mohamed Achmeds, un wairak us deenwideem ap El Obeid pilsehtu ar sawu kara pulku apmetees kahds jaums mahdijs, wezâ mahdija radineeks, kas sewi dehwejahs par ihsto mahdiju (praweeti), kamehr Mohameds Achmeds esot tik mutemahdijs (ihstâ mahdija preekschtezetajs), un tamdehk lai tas schim atdodot wisas lihds schim eekarotahs pilsehtas un semes. Mohameds Achmeds turpretim atsauzahs us kahdu weetu winu swehtu rakstu krahjumâ sunnâ, kur stahwot rakstits, ka mutemahdijs (ihstâ mahdija preekschtezetajs) waldischot trihs reis septinus gadus un pehz tam tik radischotees ihstais mahdijs; tâ tad schim pascham peekrihtot waldiba, bet jaunais mahdijs tik esot krahpneeks. Lai kaudis winam wairak tizetu, tad wezais mahdijs pawehlejis sawam weetneekam Darfurâ, lai no deenwideem usbruhkot ar kara spehku jaunajam mahdijam, kamehr pats no seemela puses to apkaros.

Seemel-Amerika. Nemeeri Kanadâ wehl arweenu turpinahs. Winu nedel Midletons tos gan sakahwis, tomehr Indijaneeschi zaur to wehl ne-esot duhschu saudejuschi, bet nodomajuschi, nemeerus daudz leelakâ mehrâ turpinat. Indijaneeschu bandas staigajot apkahrt un atnemot ar waru baltajeem kolonisteem seewas un behrnus.

Kâ sinams Amerikâ pee Sahls-esara ir apmetuschees Mormoni, un tur sawu ihpaschu walsti dibinajuschi. Schi ir Utah walsts un peeder pee Seemel-Amerikas Saweenotahm walstim. Pehz sawas tizibas Mormoneem peenahkahs wairakas seewas turet. Bet jaunakôs laikôs Seemel-Amerikas walstju waldiba sahkuse spert it nopeetnus sohus pret daudzseewibu, ihpaschi tagadejais Saweenoto walstju presidents Klewelands. Nesen waldiba noteesaja Mormoni Klausonu dehl daudzseewibas us 4 gadeem zeetumâ un ar 800 dolaru soda naudas. Klausons gan pahrsuhdsejis pee augstakahm teesahm, bet tahs atsinuschas spreedumu par pareisu.

Eekschsemes sinas.

Keisara Majestetes 21. aprilî Kreewu muischneezibai laistais raksts, pehz Kurz. gub. awises, skan tâ:

Godajamai Kreewu muischneezibai.

Muhsu muhschigâ peeminâ turamâ wez-wezmahte, Keisareene Katarina II., 21. aprilî 1785. g. atsina par labu, starp Kreewu walsts kahrtahm

---

Seedona wehstneschi is stahdu walsts.

(No D. Osolina.)

(Skatees Nr. 15.)

Wisa pukite ir augumâ smalka un wahriga. Wina wiswairak aug beeschi kopâ, tâ ka seedoschu pukischu starpâ war daudz useet, kam tikai lapas ir.

Bes schahm diwahm apskatitahm seltstaritehm wehl ir zitas sugas no schahs paschas dsimtas, kuras wehlaku seed un aug wiswairak tihrumôs.

VI.

Wisas tschetras nupat apskatitahs pukes bija sihpolu stahdi. Winas bija zita zitai loti lihdsigas. Tagad usmeklesim pawisam zitadu puki, kas pawisam preekschejahm nelihdsinajahs. Nebuhs gruhti winu atrast, jo wina aug gan meschôs un kruhmôs, gan grahwmalâs un plawâs, gan ari sahlu dahrsôs un jaw agrâ pawasarâ seed dselteneem seedeem tad, kad wehl koki naw plaukuschi. Drihz pehz pahrseedeschanas wina nowihst un pasuhd. Kad eeraugam selta dseltenumâ spihdoschu seedu ar daudz kronischa lapinahm, sulainu, stipri spihdoschu, daudzreis purpura sarkanu stumburinu, spihdoschas, gandrihz apalas, bet stuhrainas, pamatâ sirdsweidigas lapas un winu israkdami, atrodam apakschâ kopâ ar smalkahm saknitehm daudz eegarenus, masus gumus jeb bumbukus, — tad esam atraduschi to, ko meklejahm, proti maspuriti, jeb tuhkuma sahli (Ficaria ranunculoides Mönch, Ranunculus Ficaria L.).

Wispirms apskatisim winas saknes. Papreekschu eewehrojam tahs smalkâs saknites, ko par saknu bahrkstinahm sauz. Schahs atkal noaugushas wehl teewakeem pawedeenineem, ko sauz par spurgalinahm. Bes ta wehl eeraugam, kâ jaw minets, pee stahda pamata gumus jeb bumbukus. Schee masee gumi lihdsinajahs usbreeduscham meeschu graudam. Daschureis teem ir mas semes wirsû, tâ ka tee zaur kreetnu leetu teek tahlu iskaisiti. Ari tee pee lapahm minetee sehklas gumi daschreis leelâ wairumâ semi apklahj. Nesinataji domâ, ka schee graudini no debesim nokrituschi. Seedu laikâ schee graudini ir paruhkti, bet pehzak pahrwehrschahs miltaini un baudami.

Maspurites stumburinsch ir ar lapahm, sareem un seedeem. Tahdu nosauz par stublaju (caulis). Winsch ir sulots un spihdoschs, apakschâ pa leelakai dalai sarkans un mehdz sadalitees wairakôs sarôs. Winsch pa preekschu gul paswilu gar semi un tad ar sawu wirsgalu pamasam pazelahs stahwu, ihsaki sakot, winsch stahw paswilu.

Lapas ir gandrihz apalas, pamatâ sirdsweidâ, malâs kaktainas, sulotas un spihdigas. Winahm naw wis blakus tekoschi nerwi, kâ pirmahm tschetrahm pukitehm, bet sarots dsihslu tihklis, kâ lasdam. Lapas kahts ir ihsti pagarsch un pusapalsch, t. i. apakschpusê apalsch, turpreti augschpusê lihdsans ar eedobuminu. Pamatâ resnaks buhdams, winsch ap stublaju apskaujahs. Lapahm ir asa, paruhkta garscha. Winas war kâ salatus isleetat. Schahs isleetajot pret skorbutu. Ar scho slimibu daudzreis juhrneeki saslimst, kur tad zaur asins samaitaschanos sahkot sobu smaganas puht. Agrak winas bij eewestas apteekâs sem ta wahrda Herba Chelidonii minoris. Daudzreis atrod lapu kaktôs masus sehklas gumus, kas wehlak nokriht un no ka nahkoschâ pawasarâ jauni stahdi zelahs.

Seeds ir pilnigs, jo tam ir bikerits un kronits. Zaur to wina wiswairak jaw no preekschejahm isschkirahs.

Bikerischam ir gandrihz arweenu trihs, bet ne reti ari 4 jeb 5 zita no zitas atschkirtas bikerischa lapinas (sepala). Schahs wislabaki apskatamas, kad seeds wehl ir pumpurâ, jo winas drihz nokriht. Winas ir karotes weidâ un tahdas pat ari pehz puku usseedeschanas paleek, kamehr pee ziteem stahdeem winas gandrihz arweenu nolihdsinajahs. Pee pumpura winas ir salas, pee usplaukuscha seeda eedseltenas.

Kronischam ir arweenu pa leelakai dalai 8 lihdz 14 kronischa lapinas (seedu lapas, petala, weenskaitâ: petalum). Winas ir eegarenas, pamatâ drusku schaurakas, dseltenâ krahsâ. Noseedejuschas, winas paleek bahlganas. Katrai no winahm ir pamatâ mass eedobuminsch: medus bedrite. Schi pee gundegahm ir ar masu swihnu, medus swihnu, apsegta. Maspuritei scho reti useet. Stahdu aprakstitaji, kuri medus swihnu istruhkumu usskata par likumu, noschkir maspuriti no zitahm gundegainahm pukehm un winu nosauz, kâ ari mehs to darijam, Ficaria ranunculoides. Ziti turpreti, kureem schahs swihnas istruhkums tikai isnehmums rahdahs, nostahda maspuriti gundegainôs stahdôs, kâ Ranunculus Ficaria L. Kad kronischa lapinas weena otrai lihdsigas, tad tahdu seedu nosauz par kahrtigu.

Putekku trauzini ir kahdi 20 un wairak. Wini naw ar bikeriti saweenoti, bet iszelahs is seedu pamata. Katrs putekku trauzinsch pastahw no putekku kahtina un putekku mazina ar diweem apzirknischeem, kurôs seedu putekli (pollen) atrodahs. Pilnigi usseedejuschâ maspurites seedâ jaw apzirknischi ir atwehruschees un putekkus iskaisijuschi.

Kreetns skaits sehklotnu ir par masu galwinu saweenojuschees. Katra sehklotne war par strupu, saspeestu un weensehklainu augli attihstitees. Bet pa leelakai dalai maspurites augli nenogatawojahs un zaur scho schis stahds loti knapi zaur sehklahm wairojahs; tomehr tas neisnihkst. Maspurite ir ihstens pawasaras behrns. Wirsdalai gan ir ihss dsihwibas laiks, jo tas mas nedelâs nobeidsahs un pawisam pasuhd; bet saknu gumi semê paleek dsihwi un dsen nahkoschâ pawasarâ jaunus asnus, tik ko seme ir atkususe. Tapat ari dihgst no lapu kakteem nokrituschee sehklas gumi. Bet pirmâ gadâ no scheem wehl neisaug seedoschs stublajs, bet tikai lapas un masi saknu gumi.

VII.

Pirmahs pawasaras pukes meklêdami, no nejauschi eeraugam pukiti skaisteem debess sileem seedineem, kura sawas zeribas pilnas aztinas us jaunu dsihwi atwehruse un seed pat sneega kupenei blakus. Schi ir silais wisbulits (Hepatica triloba Choix, Anemone Hepatica L.), ko ari par palagsdeni un saknu sahli nosauz.

Pee saknes noschkiram saknu puduru un sahnsaknes ar smalkahm bahrkstinahm. Winas ir patumschâ krahsâ un seemzeetigas.

Stumburinu, kas schê ari ir seedu kahtini, ir wairak kopâ. Tee isnahk is saknu pudura, ir lihdz pus pehdas gari, teewini, wahrigi un noauguschi masahm, smalkahm, balganahm spalwinahm. Schee ari ir bes lapahm ar weenu seedu galâ, pamatâ apnemts no gaischbruhnahm swihnahm.

zaur leezibas-raksta dahwinaschanu pamatu likt muischneezibas kahrtai, kura sawu eesahkumu nehmusees is wezajahm deenesta dsimtehm, kas zaur uszihtigu, godigu deenastu saweem pehznahkameem eegulwuschas to predikatu „Godiba". Pee tam Waldineeze muischneezibai par winas nopelneem, uszihtibu un pastahwigu padewibu Kreewu Patwaldineekeem, kuru wina wisu wahrigakajôs laikôs, tiklab karâ, kà meerâ, parahdijuse, apleezinaja wisas pasaules preekschâ sawu atsihschanu.

Schodeen ir simts gadu pagahjuschi no ta laika, kad schis leezibas raksts tika dahwinats. Kreewu muischneeziba, staigadama sawu preekschgahjeju pehdâs, — tizibâ un pateesibâ Keisara deenastâ kalpot, — bija Kreewijas Zareem nelokami par galwenako pabalstu, walsti pahrwaldot un aisfargajot pret ahrsemju eenaidneekeem; gruhtâs pahrbaudischanas deenâs wina nepahrspehjamâ mehrâ bija ar sirdi un roku tuhdal klaht, kà weens weenigs wihrs, kad tehw'seme to sauza. To atsiht un zaur Muhsu Keisarisko wahrdu apleezinat, ir Muhsu sirdij mihka leeta.

Wehl nesen atpakal, kad uz Waldineeka, Muhsu neaismirstamâ Tehwa, nodomu wajadseja eesahkt atzelt dsimtbuhschanu, muischneeziba bija gatawa, pee tam pasihdset, un, neba wis ar maseem mantibas upureem, dewa augstsirdigu preekschsihmi schaî leetâ, kà tas retumis atronams wisu semju un tautu wehsturê.

Schai peeminas zeenigâ deenâ ar atsihschanu luhkodami uz muischneezibas kahrtas wehsturi, kura ir neschkirama no Kreewu walsts un Kreewu tautas wehstures, Mehs zeeschi tam ustizam, ka slawenu tehwu dehli par schihs kahrtas zeenigeem lozekleem israhdisees tehw'semes deenastâ. Muhsu gahdaschana pee tam iseet uz to, lai wineem ari uz preekschu atweeglinatum, goda pilni ispildit scho sawu tik augstu peenahkumu. Noluhkâ uz muischneeku grunts-ihpaschneeku wajadsibahm, kuru buhschanas daudz apgabalôs zaur darba lihdsekku peegaleschanu un zaur gruhteem kredites apstakleem ir satrizinatas, Mehs esam kuanzu ministrim pawehlejuschi: sewischkas muischneeku agrar-bankas eerihkoschanu uz no Mums norahditeem pamateem nemt un eegrosit, ka lai muischneeziba wehl wairak tiktu paskubinata, pastahwigi usturetees sawâs muischâs, kurpat winai wisu wairak taî darbibâ, kura no winas pagehr peenahkumu un usdewumu, wajâga sawu spehku isleetot. Neschaubidamees taî sinâ, ka zaur schihs darbibas turpinaschanu ari kreetni panahkumi uz ziteem darba laukeem radisees, kurus wehsture un Waldineeka prahts muischneezibai no wezeem laikeem peedalijuschi, Mehs esam, par walsti ruhpedamees, par labu atraduschi, ka Kreewu muischneeziba, kà agrakâ laikâ, tà ari tagad, patura pirmo weetu militariskâ wadischanâ, weetigahs pahrwaldes un teesas buhschanas leetâs, paschlabuma nekahrodamâ gahdaschanâ par tautas wajadsibahm, un tizibas un ustizibas, kà ari weseligu tautas isglihtibas gruntsmahzibu isplatischanâ zaur labu preekschsihmi.

Apleeziba, ka Waldineeks tura nepahrgrositi labu prahtu uz muischneezibu, tagad, kur eesahkahs jauns gadu simtenis, tas lai ir teem Kreeweem, kas peeder pee muischneeku kahrtas, par jaunu dsenuli preeksch ustizigas, uszihtigas kalposchanas walstei par labu. Tehwi un mahtes lai sawus behrnus, nahkoscho Kreewu muischneezibas dsimti, usaudsina tizibas garâ, kas Kreewiju sastahdija un stiprinaja, goda gruntsmahzibâs, weenkahrschôs dsihwes eeradumôs un pastahwigâ padewibâ tronim un pateesai tehw'semes labklahschanai.

Originals ir parakstits ar Keisara Majestetes Pascha roku:

„Aleksanders".

Dots Gatschinâ.

Tai 21. aprilî 1885. gadâ.

Widsemes riterschaftes konwents tika Rigâ atklahts scho pirmdeenu, 29. aprilî.

Traks suns. Isgahjuscho sestdeen Sasulaukas stanzijas tuwumâ usklihdis traks suns. Sakodis kahdu sweschu suni, winsch dewees tahlak. Nonahzis pee Bolderajas dselsszeka astotas waktsbuhdas, winsch breesmigi sakodijis schè pee kehdes atraduschos dselsszeka sarga suni. Pehdejo tuhlin noschahwuschi, bet pirmajo neisdewees nogalet, — tas aisskrehjis tahlaki uz Nordekmuischas pusi. Waj tur ari kahdu sakodumu padarijis — lihds schim wehl nesinams. — Peenahzigahm eestahdehm wajadsetu uz to zeetaki luhkot, ka sunu ihpaschneeki, tapat kà pilsehtâ, sawus sunus turetu peesetus waj ari teem peeliktu uspurnus.

Pinku muischas meschâ winu otrdeenu iszehlahs uguns. Nodeguschas 18 puhraweetas. Uguns apdsehsta.

Uhsinu, Jaun-Platones, Jehkaba- un Wehtrasmuischas sawstarpigâ uguns-apdroschinaschanas beedriba, kà „L. A." sino, schinî mehnesî usfahkuse sawas darischanas.

No Paltmales. „L. A." sino: Kahds scheejeenes muischas kalps saslimis ar schè pawisam nedsirdetu slimibu, proti ar spitalibu. Zehsu dakteris G. kgs scho slimibu eesahkumâ turejis par „sifili"; bet kad wisi ismehginatee lihdsekli bijuschi par welti, tad sauzis zitus dakterus paligâ, un wisi tad kopâ to slimibu atsinuschi par spitalibu (Aussatz). To paschu ari wehlak apleezinajuschi Rigas dakteri. Pret scho slimibu muhsu daktereem ne-esot nekahdu droschu sahku; tamdehl slimo atsuhtijuschi atpakal uz mahjahm. Ari minetâ kalpa 2 behrni esot slimi ar scho paschu sehrgu. Wisa familija dsihwojot atschkirta no ziteem zilweekeem. Zik wispahrigi sinams, tad schi slimiba ari austrumâ, kur ta agrak stipri plosijahs, tagad loti reti atgadotees.

No Walkas raksta „Olewikam", ka tur Latweescheem un Jgauneem pehdejâ laikâ sabeedrigu isrihkojumu un omuligu laika kawekku pa wisam truhkstot un ari newarot zeret, drihsumâ tahdus peedsihwot, kas tikai tad notikschot, kad tureenes Latweeschi panahkschot sawu nodomato beedribu. Wahzu muses beedriba sawu sahli wairs neisihrejot preeksch tahdeem tautiskeem isrihkojumeem. — Nodomatais Pleskawas-Rigas dselsszelsch Walkâ sazehlis daudz apspreeschanas. Pehz pirmâs stigas jaunais dselsszelsch no Walkas 8 lihds 10 werstu palikschot atstatu un wistuwakâ stazija tikschot buhweta uz Gaujas krasta, pee Sihles kroga. Tas Walzeneescheem nemaz nepatihkot. — Ne sen tur noturets Latweeschu draudses konwents, kurâ ari dselsszeka jautajums tizis apspreests un semneeki usaizinati, pee ta buhwes peedalitees ar palihdsibas sneegschanu, ko ihsti daudz semneeku ari apsolijuschi darit.

Baldonê 12. aprilî sibins eespehris seena schkuhnî, kas ari pilnigi nodedsis.

No Bauskas. Marta mehnesî sch. g. sweschs Schihds bija atwedis par kahdeem 4 tuhkst. rbl. audekla uz Bausku, un to peedahwajis scheejeenes drehbju tirgotajeem par tschetr'kahrtigi lehtu zenu. Kahds Schihds K. tad ari bija nopirzis par 900 rubleem no scha audekla, 300 rbl. tuhdal samaksadams un pahrejo naudu apsolidams wehlak aismaksat. Bet kad nu pahrdewejs atnahzis wehlak pehz pahrejas naudas, tad pirzejs to strupi atraidijis, tam ne neeka nedodams. Pahrdewejs nebija wis eedroschinajees pirzeju suhdset, bet — tà doma — norakstijis Rigas-Dinaburgas dselsszeka direkzijai wehstuli, bes sawa wahrda paraksta, ka no is tureenes wagona tad un tad sagtà audekla atrodotees kahda daka Bauskâ pee drehbju tirgotaja K. Un teescham! Marta beigâs bija no Rigas diwi polizisti klaht. Teiz, ka audekla gan neatraduschi, bet ta weetâ no koka kastes kahdu schkehpeli usgahjuschi, uz kuras bijis sagtà audekla fabrikas wahrds wirsû. Ziti leezineeki ari isteikuschi, ka K. tik un tik daudz audekla par tik un tik naudas pirzis. Schihdu K. apzeetinaja un 1. aprilî aisweda uz Rigu. (L. A.)

No Leel-Eezawas sino „L. A.": Naktî uz 12. aprili, ap pulksten ½2, breesmigs ugunsgrehks maz stundâs pahrwehrta par pelnu kopinu Leel-Eezawas Tschiutschu-Otrà mahjas. Nodega dsihwojamâ ehka, rija, klehts un kalpa peeleekamahs weetas. Weenigi laidars isglahbts. Domà, ka uguns zehluses no launas rokas, jo diwâs ehkâs uz reisi sahzis degt.

Par Aisputes aprinkateesas semneeku peesehdetaju 1885.—1888. gadam apstiprinats ar balsu wairakumu eezeltais Jahnis Neubergs.

Is Kuldigas „B. W." sino, ka Kuldigas baptistus nejauschi pahrsteidsis sawads usaizinajums no kahda A. Kihwit kga, kurâ topot prasits lai katrs draudses lozeklis samaksajot 25 kap. preeksch diweem Pruhschu kungeem, kas buhschot schowasar Kursemneekus apweesot un tureenes draudsi swehtit. Lai usaizinajumam droschi tizetu, tad A. K. kgs parakstijees par Aisputes baptistu draudses preekschneeku un usspeedis sehgeli „Aisputes baptistu draudse." Kuldigas draudse droschibas dehl peeprasijuse pee Sabeedribas preekschneeka, waj K. tahda naudas lasischana ustizeta; bet Sabeedribas preekschneeks atbildejis, ka winsch no ta neko nesinot. Tà tad naudas lasijums ir no Kihwischa isrihkots ar blehdigu nodomu un tamdehl laudis lai sargahs.

Leepaja. Pirmdeen, 15. aprilî, plkst. 5 pehz pusd., kà „Latw." raksta, notika nelaime uz scheejeenes dselsszeka. Atraitne Pazewitsch, kas dsihwoja kahdâ dselsszeka beedribas korteli, bij sawu triju gadu wezo dehlinu islaiduse bes usraudsibas ahrâ. Sehns bij usgahsis uz zeka un apsehdees sleeschu starpâ. Uz ta pascha strehka, kur sehns sehdeja, manewra tika taisita. Bet ne wagonu sastelletajs, ne ari maschinists nebij sehnu redsejuschi. Mahte Pazewitsch bij isgahjuse ahrâ un eeraudsijuse sawu behrninu breesmâs. Jaw seschi wagoni bij par maso puisti pahri gahjuschi, kad winsch wehl itin wesels sem wagoneem sehdejis. Mahte, schehlumâ pehz sawa behrna un ismischanâ, bij skrehjuse ejoscheem wagoneem pa apakschu pehz sawa behrna. Laimigi gan bij paskrehjuse apaksch wagoneem, bet nelaimigi ahrâ nahkuse. Ahrâ leenot no wagona apakschas bij sem riteneem ar wisu behrnu pakrituse. Masinajam abas kahjinas nobrauza, un ari winai paschai abas kahjas sadragaja. Masais sawu garu isslaida maz minutês. Schehl bij masino skatitees, kà winsch nemaz nebrehza balsî, bet tikai sawahm rozinahm asaras no azim slauzija. Atraitni Pazewitsch nonesa uz pilsehtas slimnizu, kur wina otrâ deenâ sawu garu islaida, atstahdama wehl weenu puisti, seschi gadus wezu. Winas wihrs diwi gadus atpakal ari tika sabraukts no maschinas, un seewa ar behrneem tagad dabuja schehlastibas maisi.

No Krona-Wirzawas „L. A." sino: 9. aprilî pee Platkahju mahjahm, 4 werstes no Jelgawas, Jahnischkes schosejas malâ, apmetahs kahdi 18 wesumi sweschu Tschiganu. Katreem rateem bija pa diweem un pa trim sirgeem preekschâ. Wihreeschu skaits tanî bandâ gan buhs leelaks, ne kà ratu skaits. Seeweeschu skaits leekahs buht wehl prahwaks. Un behrnu, to ir, kà jaw pee wiseem Tschiganeem, — Deewa swehtiba! — Bet lai nu gan no isskata schee sweschee ir melnaki ne kà muhsu Tschigani, tomehr daschâ sinâ schee isleekahs par scheejeenes Tschiganeem daudz pahraki, tadehl ka ne-eet wis „mangot," bet rauga ar darbu sew pahrtiku sapelnit. Tà wini eet katru deenu uz Jelgawu, un tur no pilsehtneekeem usmeklê saplihsuschus waj zauri deguschus kapara waj misina traukus, par kureem tad pee trauku ihpaschneekeem eeleek sudraba naudu par droschibu un nem sew lihdz uz lehgeri, kur tos par lehtu maksu smuki sataisa. — Wehl japeemin, ka scheem Tschiganeem ir ihsti leels sudraba krahjums. Katram wihreetim ir wirs un apaksch swahrkeem pa diwahm kahrtam knopju, kuras tanî leelumâ kà dezimalswaru bumbinas. Seeweescheem atkal ir no sudraba wisadas seeweeschu rotas, kà: saktes, broschas, orinas, gredseni, matu peesprauschamee, ar sudraba un selta swaguteem. Tschiganu mahjoklis ir audekla teltis, kurâs itin preezigi usturahs, — ari tad kad wehl bija deesgan auksts laiks; — masee Tschiganini — gan basahm kahjahm, gan gluschi pliki.

Rewele. Lihdschimigais Jgaunijas gubernators, geheimrahts Poliwanows, kà „Rev. Ztga" sino, esot sawu atluhgumos no walsts deenesta dabujis ar pilnigu pensiju. Winsch nodomajot aiseet uz Peterburgu un tur sawa muhscha pehdejahs deenas meerâ nodsihwot.

Is Reweles „Now. Wr." sino, ka laikam Reweles pilsehtu nemaz nedomajot apstiprinat, ja Angli tuwumâ parahditos, tikai gribot daschus karapulkus nostahdit, kas nekautu Angleem nahkt malâ. Kà dsirdams, tad Reweles regimente eeschot uz Narwu, un winu weetâ nahkschot otrâ gwardu diwisija. Jaw tagad uz Reweli wedot daudz pulwera, dinamita un zitas spradsinaschanas weelas; ari peldoschas minas sagatawojot.

Wesenberga. 22. aprilî is tureenes aisbraukuschi leels pulks aisgahjeju, kuri preeksch kahdahm deenahm no laukeem tur nonahkuschi un uz leelâ tirgus platscha sem klajas debess pahrmitinajuschi, uz wagoneem gaididami, kas preeksch wineem noteikti. „Wes. Anz." sino, ka kahdi desmit wagoni tikuschi ar aisgahjejeem ween pildîti, kamehr ar winu mantibahm septini wagoni tikuschi peekrauti pilni. Aisgahjeju zeka mehrkis bijis Stawropole, Kaukasâ.

No Wironijas apgabala raksta „Wirulanei", ka tur laudis leelisti sataisotees atstaht dsimteni.

Bikerischa naw. Wina weetâ atrodam drusku no kronischa stahwoschas trihs salas olweidigas lapinas. Tà stahwoschas lapinas nosauz par wihkalu.

Apseednei: 6—9 bebessilas, eegarenas lapinas.

Putekku trauzini: pahri par 20, kas isauguschi no seedu pamata.

Augleniza: daudz weensehklainu, ar spalwahm noauguschu sehklotnu, no kurahm isaug augli, nosaukti reekstini.

Lapas sahk augt pehz pukites pahrseedeschanas. Winas stahw gandrihz tikpat garôs kahtinôs, kà seedi un ir noauguschi mihkstahm spalwinahm. Lapas plahtne sadalahs trihs lehwarôs. Apmala ir bes eerobumeem, pamatâ sirdsweidâ. Lapas wirspuse ir tumschi sala, drusku swihdiga, apakschpuse gaischaka, nereti ari eesarkana un noauguši mihkstahm spalwinahm.

Dahrsôs winas ari audsina, kur tad winas ir ar balteem un sarkaneem seedeem un ar pilneem wideem.

Silais wisbulits zaur saweem putekku tranzineem un augleniza hahm loti lihdsinajahs maspuritei. Abas peeder pee gundegainahm (Ranunculaceen) pukehm.

VIII.

Lapu meschôs, gan lihdsenumôs, gan kalnajôs useesim ari jaw seedot tà sauktos seltinazus, salschus, salschu kahrklus (Daphne Mezereum L.). Schis kruhms aug kahdas pehdas augstumâ. Winam ir pelnu peleki, gludi stumburini. Lanzetiskas, pee pamata schaurakas lapas, saru galôs kuschkôs isplaukst. Jaw preeksch lapu plaukschanas kruhms gresnojahs roschusarkaneem seedeem, kas bes kahteem, wairak pa trim kopâ, ap kahtu sahneem stahw. Augli, eesahkumâ salas, pehz sarkanas, daschreis ari eedseltenas ogas, sirnu leelumâ.

Sakne: loschniga.

Stumburinsch: nestiprs, atstahwedameem sareem un kokains.

Misa: pelnu peleka un gluda.

Lapas: kailas, lanzetiskas, gludahm malahm, pamatâ schaurakas, pehz seedeschanas saru galôs kuschkôs isplaukdamas.

Bikerischa naw, tadehl seeds naw pilnigs.

(Turpmak wehl.)

Waj zilweka warâ stahw, leetum likt liht?

Zilweka prahts nerimstoschi zenschahs, dabas spehkus isprast un tos sew par labu kalpinat. Ko muhsu sentehwi buhtu par pahrdabigu brihnumu eeskatijuschi, tas muhsu deenâs naw wairs nekahds brihnums, ja tik esam dabas spehkus un likumus eegaumejuschi. War sazit, ka wisa daba ir kà kahda milsiga likumu grahmata, kur katra nodala ar stipreem seegeleem aisseegeleta. Zilweka prahts tamdehl neapnikuschi puhlahs, lai schos stipros seegelus atwehrtu un dabas likumus isprastu. Kaut wehl masâ mehrâ, tomehr wina puhles naw bijuschas weltigas. Daschs zilweks nopuhlahs lihdz pat sirmam wezumam, lai kahdu dabas likumu spehtu ispehtit. Daudzreis gadahs, ka winsch, zensdamees kahdu domatu mehrki sasneegt, nedomajot ir kahdu zitu dabas likumu usgahjis.

Katram ir leetus pasihstams. Ja tas mehreni lihst, tad tas mums ir par leelu swehtibu, bet ja pa daudz jeb atkal pa maz lihst, tad tas mums daudzejadâ sinâ atnes nelabumu. Ir eewehrots, ka Mentschestres pilsehtâ, Anglijâ, pehdejôs gadôs daudz wairak leetus lihst, neka senakôs gadôs. Leetus ir tanî mehrâ wairojees, zik daudz fabriku tur katru gadu top no jauna ustaisitas, jo Mentschestres pilsehta ir gandrihz par weenu weenigu milsigu fabriku usskatama, tik beeschi tahs tur weena pee otras atrodahs. Pehdejâ laikâ tur gandrihz katru deenu lihst.

Tas pats ir eewehrots ari Elberfeldes pilsehtâ. Tamdehl zilweki sahkuschi uz scho sawado dabas parahdijumos greest sawu wehribu. No ta wini nahkuschi pee ta spreeduma, ka begumam un duhmeem ir kahda eespehja, leetu sazelt. Jaw slawenais Anglu pehtneeks Behkens sino sawôs rakstôs, ka tanî laikâ, kad wehl Angli pahrwaldija Seemel-Franziju, Bordo pilsehtas eedsihwotaji greesuschees ar luhgumu pee Anglu kehnina, lai tas saweem pawalstneekeem aisleedsot, preeksch aprika mehnescha beigahm wirschus nodedsinat, jo zaur to zelotees leetus un wehtras, kas winu wihna dahrseem skahdejot. — Ir sinama leeta, ka Indianeeschi Paraguajâ, Amerikâ, nepahrredsamos prerijas laukus ihpaschi tad aisdedsina, kad winu sehjas lauki draud leelâ sausumâ nonihkt, lai zaur to sazeltu leetu, pat pehrkona negaisu. Scho apleezina wisi misionari, kas tur ilgaku laiku usturejuschees. Tahdas pat domas par leetus sazelschanu ir kolonisteem Seemel-Amerikas reetruma neaugligâs weetâs. Wisjaunakâ laikâ ir daschi slaweni Amerikaneeschu pehtneeki it nopeetni dewuschi padomu, lai Saweenoto walstju sausajôs apgabalôs raugot schahdâ wihsê mahksligi leetu sazelt. Tà tad ir atkal jauns dabas spehku eewehrojums, zaur kuru zilweks wahrda pilnâ sinâ warehs leetum likt liht!

Kà war tauku plankumus is papira isdsiht.

Daudzreis gadahs, ka kahda dahrga grahmata jeb ziti derigi papiri no nejauschi teek ar taukeem nosmehreti, zaur ko netik ween war gaditees leelas puhles, sinamo rakstu no jauna norakstit, bet daschreis tas naw nemaz eespehjams isdarit, zaur ko leelu leelahs nepatikschanas war izseltees. Tamdehl, domaju, nebuhs neweetâ, ja schè zeen. lasitajeem kahdus lihdsekkus usrahdu, kà no scha nepatikkamâ weesa war atswabinatees.

Uz taukaino plankumu uskasa balto krihtu wirsû un tad papiru eeleek starp sausinaschanas papiru (Löschpapier) un to labi zeeti kahdu laizinu tura saspeestu. Pehz tam nokasa no plankuma krihtu, kas ir taukus is papira issuhzis.

Kahds zits lihdsekkis ir tahds: taukaino papiru sakarsê un tad to leek starp sausinaschanas papireem un tad ar siltu pletiseri jeb skroderu dselsi weegli pa wirsu gludina, zaur ko taukainais plankums issuhd.

Wehl kahds zits lihdsekkis ir schahds: Tihritu terpentin-eku tik tahlu sakarsê, kamehr ta sahk wahritees. Ar scho eku apsmehrê abas taukainâ plankuma puses tik ilgi, kamehr taukainais traips pasuhd. Pehz tam war ar kahdu tihru pinseliti ussmehret wairak reisas uz bijuscho taukaino plankumu stipru wihna-skahbi (ko war katrâ apteekâ dabut pirkt); zaur to papirs top tikpat balts, kà senak, un ja to nogludina, tad isskatahs atkal spihdoschs un glums.

Wini mitejuschees strahdat, atstahjuschi lihdschinigàs weetas un pahrdewuschi mahjlopus un krahmus, un runajot tikai par aiseeschanu uf „Sukumu". Katru, kas schos apmulsinatos tautinus mehginajot atrunat no winu weeglprahtigà eedoma, tee dehwejot par „nopirkteem", un kad gubernas walde deesgan drihs teem neisdewuse aiseeschanas rakstus, tad ari tahs eerehdni tikuschi atsihti par „nopirkteem". Isdaudsinato „Sukumu" wini dehwejot par ihsto paradisi, kur newajagot ne naudas nedf mantas, bet kur wiss augot, kas ween wajadsigs pahrtikai, un esot dabujams par welti. Kam schè nikna seewa, tas tur no krona puses dabujot jaunu skaistu, skolotu un tik stipru seewu, kas spehjot pastrahdat tik daudf, zik trihs Igauneetes. Schahdàs pahrleezigi mulkigàs zeribàs laudis pirms aiseeschanas apdserot pat to naudu, ko dabujuschi par pahrdotahm leetahm.

Helsinforsè zetortahs pilsehtas dalas eedsihwotaji sastahdijuschi beedribu preeksch sawstarpigas apdroschinaschanahs pret pasaudejumeem, kas waretu zeltees zaur pilsehtas apschaudischanu.

Peterburgà schinis deenàs nonahzis podpalkawneeks Sakrschewskis, kas atnesis sihkakas sinas par kauju pee Kuschkas upes un kam usdots, pee Keisara Majestetes kahjahm nolikt diwus karogus, ko minetà kaujà nonehma Afganeem.

Peterburga. „Wald. Wehstn." lasams, ka eekschleetu ministerijas konseta lozeklis, agrakais Minstas gubernators W. N. Tokarews, sawas likumigi peenahzigahs waras neisleetoschanas dehl, isslehgts is deenesta, ar nosazijumu, ka winsch ari turpmaki nedrihkst eestahtees nekahda amata nedf krona, nedf kahdas komunas, waj korporazijas deenastà un ka pasaudè balss teesibu scho eestahschu sapulzès.

Ministeru komiteja, kà „Now. Wr." dsirdejuse, schinis deenàs nolehmuse, atlaut buhwet wehl tekoschà gadà schahdus dselszelus:

1) Romnu-Krementschugas 198 werstu garumà,
2) Rigas-Pleskawas, ar sahnu-zelu uf Terbatu 354 „ „
3) Millerowas (Donezas dselszela turpinajums) 89 „ „
4) Schmerinkas-Nowoseliczas . . . . . 263 „
5) Homeles-Brianskas . . 259 „ „
6) Rschewas-Wiasmas . 115 „ „
7) Wladikawkases-Petrowskas . . . . . 234 „ „

kopà 1512 werstes.

Preeksch Baltijas no scheem dselszeleem wiswairak kriht swarà — pirmee diwi. Romnu-Krementschugas dselszelsch, kà Leepajas-Romnu dselszela turpinajums, eedams zaur bagato Poltawas gubernu, saweenos Mas-Kreewiju ar Leepajas ostu un atklahs mums tagad jaunu tuwaku zelu uf Melno juhru. — Rigas-Pleskawas dselszelsch, kalpodams weetigahm wajadsibahm, usnemsees ari linu pahrweschanu no Pleskawas gubernas uf Rigu; lihds schim linu-bagatà Pleskawas guberna suhtija sawus raschojumus uf Peterburgas ostu.

Juhras leetu ministerija issludinajuse 2000 rbl. leelu goda algu par to, lai isgudrotu lihdsekli, kà issargatos no juhras apakschà liktahm minahm.

General-adjutants grafs Loris-Melikows, kas schim brihscham Rigà usturahs, dabujis usaizinajumu, jo drihsi eerastees Peterburgà.

Wisas Kreewu awises pagahjuscho swehtdeenu pasneeguschas apsweizinaschanas rakstus uf Kreewu muischneezibas jubileju. Peterburgas awise „Swet" pee tam pasneedf sawahktas sinas par muischneeku skaitu Kreewijà. Isnahk, ka pee dsimtmuischneezibas pawisam peeder 800,000 dwehseleu, un pee tà saukteem personisleem muischneeleem 300,000 zilweku. (Te skaititi wisi, wihreeschi kà seeweeschi, peeauguschi un behrni.) Dsimtmuischneeku skaits it ihpaschi palizis leels zaur tà saukto Reetrum-Kreewijas gubernu saweenojumu ar Kreewiju. Schajàs gubernàs, kas agrak peedereja pee Polijas, bijis besgaligs pulks tà saukto schlachtitschu, kas wisi tikuschi usnemti Kreewu dsimtmuischneezibà. Tà tad ari schim brihscham astonahm Reetrum-Kreewijas gubernahm, proti: Kaunai, Grodnai, Wilnai, Minskai, Mogilewai, Wolinijai, Podolijai un Kijewai kopà esot leelaks muischneeku pulks, ne kà wisai atlikuschai Kreewijai. Zaur scha leelà sweschà pulka klahtpeenahkschanu, Kreewu muischneeziba esot pasaudejuse sawu ihsto kopibu. Awise „Swet" domà, ka esot wajadsiga reforma, kas pamasinatu leelo muischneeku skaitu, ja gribot, ka muischneeziba turpmak atkal spehletu swarigu lomu wispahrigàs walsts waldibas leetàs.

— Reise ar Kreewu muischneezibas jubileju ari Kreewu pilsehtahm nahzahs swinet 100-gadu jubileju tai deenai, kad keisareena Katrina II. isdewa preeksch pilsehtu waldischanas jaunus pilsehtas likumus.

Par Schihdeem un Schihdu nekustinamu ihpaschumu deenwidus-reetruma gubernàs „Wald. Westnesis" pasneedf schahdas sinas, kas nemtas is pehrn pawasarî isdotas „Kreewijas walsts statistikas gada grahmatas". Ismekleschana sihmejahs uf Kaunas, Grodnas, Wilnas, Witebskas, Minskas, Mogilewas, Kijewas, Besarabijas, Wolinijas, Jekaterinoslawas, Podolijas, Poltawas, Taurijas, Harkowas, Kersonas un Tschernigowas gubernahm un Odesas, Kertschas un Sewastopoles pilsehtu apgabaleem, kur pawisam bij 25 milj. eedsihwotaju, no teem $2,_9$ milj. Schihdu, jeb $11,_5$ prozentu. Wiswairak Schihdu atronams Leischòs un Baltkreewijà (pahri par 20%), wismasak Maskreewu gubernàs (5%). — Pilsehtàs Schihdi miht wisbeeschaki (40%), 166 pilsehtàs Schihdu bij wairak ne ka puse no wiseem eedsihwotajeem. Tapat ari ir ar sahdschahm, kur Schihdu lihds 42%, bet daschàs pat lihds 90%, tà ka Kreewijà atrodahs sahdschas un ari pilsehtas, kas weenigi apdsihwotas no Schihdeem. Sahdschàs leeta zitada; tur Schihdu naw wairak kà tikai 3%; tikai weenà sahdschà Kijewas gubernà winu bij lihds 16%. — Sihmejotees uf Schihdu nekustinamo mantu, japeemin, ka sawahktàs sinas loti nepilnigas: par Wilnas, Minskas, Mogilewas un Harkowas gubernahm to truhka pawisam, un par Witebskas un Grodnas gubernahm tahs bij tik nepilnigas, ka bij japapildina zitahm sinahm. Sekoschàs 12 gubernàs: Kaunas, Witebskas, Grodnas, Wolinijas, Podolijas, Besarabijas, Kijewas, Tschernigowas, Jekaterinoslawas, Kersonas, Poltawas un Taurijas, no wisahm 51 milj. desetinahm semes Schihdeem peeder 723,000 desetinas jeb $1,_4$ proz. Wiswairak semes Schihdeem peeder Besarabijas un Kersonas, wismasak Kaunas, Podolijas, Kijewas un Wolinijas gubernàs. — Arendè Schihdi minetàs gubernàs nehmuschi 2 milj. desetinu jeb 4% no wisas semes, tà ka arendè wineem gandrihs 3 reisas wairak, ne kà ihpaschumà, lai gan schis famehrs loti daschads daschadàs gubernàs. Tà par peemehru Grodnas gubernà Schihdu arendè atronahs 12 reises til daudf, kà winu ihpaschumà; deenwidus gubernas schaî sinà lihdsigas, bet Kijewas un Taurijas gubernàs Schihdu ihpaschneeku wairak, ne kà renteneeku. Ja renteto un pirkto semi nemam kopà, tad isnahk, ka minetàs 12 gubernas Schihdu rokàs atronahs wairak ne ka $2\frac{1}{2}$ milj. desetinas semes, jeb 5 prozenti no wisas semes. Pirmà guberna schaî sinà ir Grodnas (pahri par 10%), tad nahk Besarabijas (9%) un Kersonas ($8,_4$%), Podolijas, Kijewas, Tschernigowas, Wolinijas un Poltawas gubernàs Schihdu peederums grosahs starp 5, 3 un 7%, wisàs zitàs gubernàs ir masaks, bet ne sem $1,_3$ prozenteem.

Kronschtatè stahwoschee brunu-twaikoni, tiklihds reida buhs tihra no ledus, kà „Nowosti" stahsta, doschotees uf Daniju un eenemschot Sunda juhras zeku.

Maskawa. Pehdejà laikà Maskawà parahdijahs loti daudf neihstu, bet labi pakaltaisitu 25 rubku gabalu un kuponu. Polizija daudsus apzeetinaja, un nu ismeklejot israhdijees, ka schi neihstà nauda topot Londonè pagatawota. Kà apzeetinatee isteiza, tad pehrnajà gadà Kreewijà eewests wairak kà par pus miljonu neihstas Kreewijas naudas. Pakaltaisiti 25-rubku gabali, esot tik smalki isstrahdati, ka pat walstsbankas eerehdni tos reisehm peenehmuschi par ihsteem.

Maskawà, 27. aprilî. Is Wesenbergas aprinka schodeen pa Nikolaja dselszeku atbrauza wairak neka 500 aisgahjeju, kuri zeto uf Stawropoli, Kaukasijà. (Skat. sinojumu no Wesenbergas).

Odesa. Daschi Anglu namu kantori tur dabujuschi preekschrakstu, nobeigt sawas darischanas Odesà un slehgt kantori.

Odesa. General-adjutants wize-admirals Popows, kà „Pet. Wed." sino, ir eezelts par wirspawehlneeku pee Melnahs juhras krastu apfargaschanas.

Is Odesas raksta Wihnes awisès, ka Kreewu waldiba esot nolehmuse, Aiskaspijas apgabalu, kas tagad stahw Kaukasa general-gubernatora pahrsinà, pataisit par patstahwigu general-gubernu, sem nosaukuma „Turkmenija". Jaunàs general-gubernas pahrwaldneeka sehdeklis buhschot — Merwe.

Kischinewa. Kà „Now. Wr." sino, tad zelà no Belzas uf Kischinewu nosagts naudas pastes suhtijums wairak kà par 15 tuhkst. rbl. Domas greeschotees uf paschu pastiljonu, kas esot pasudis.

Besarabija. Serbijas kehnineenes muischas, kuras jo leelas, esot nopirktas no kahda Schihdu miljonara, wahrdà Moska Waldberg. Winsch tur gribot eerihkot semkopibas kolonijas preeksch nabadsigeem Kreewu Schihdeem.

Besarabijà loti sauss pawasaris, tà ka zeribas uf labu plauju stipri saschlukuschas.

Kaukasija. Kutaïsà jaw no 1883. gada stipri plosotees melnàs bakas.

Is Rigas.

Weetigee nolikumi dehl apsargaschanas pret suneem, isdoti no Rigas pilsehtas weetneeku sapulzes 4. martà 1885.

§ 1. Sunu ihpaschneekeem ja-apgahdà sawi suni, tik ko schee eet no mahjas un tur peederigà pagalma jeb dahrsa ahrà, ar uspurneem (Maulkörbe) kahdi § 4 uf to nosaziti. Nikneem, plehsigeem suneem janes uspurnis, tik ko tee atstahj sawa ihpaschneeka mahju.

§ 2. Tahdahm personahm, kas peedsihwo mahjas atklahtòs dahrsòs, ja-apgahdà sawi suni ar uspurneem, tik ko tee iseet dahrsà.

Par atklahteem dahrseem schinis weetigajòs nolikumòs dehweti wisi tee dahrsi, kur publikai atlauts ee-eet, lai ari tas notiktu tikai ee-eeschanas jeb beedru gada-naudu maksajot.

§ 3. Suneem janes ari tad uspurni, ja wini pee schnores teek lihds westi.

Peesihme Nosazijums weetigajòs nolikumòs no 2. junija 1880. g., pehz kura tai laikà no 1. marta lihds 1. nowembram Wehrmana un Keisara dahrsà sunus tikai pee schnores war nemt lihds, zaur preekschejo nolikumu teek papildits.

§ 4. Uspurneem wajaga buht peemehroteem suna leelumam un taisiteem pehz muduleem, kahdus Rigas polizijas walde noliks. Peerahdijumam, ka uspurnis pagatawots pehz dotàs preekschsihmes, winam japeestiprina no Rigas polizijas waldes stempeleta bleka marka.

§ 5. Schi bleka marka sanemama no polizijas waldes un peestiprinajama polizijas eerehdnam klaht esot tikai pee tahda uspurna, kas no scha eerehdna atsihts par saderoschu jeb weenadu ar nolikto muduli.

§ 6. Kas dara preti scheem weetigo nolikumu nosazijumeem, tas sauzams pee atbildibas uf sodu likuma pamata.

Peesihme. Suni, kas nebuhs apgahdati noliktajeem uspurneem, tiks sakerti un pehz 3 deenu ilgà ispirkamà laika notezeschanas nogalinati.

§ 7. Schee weetigee nolikumi isdoti Rigas pilsehtas polizijas eezirknam un nahk spehkà diwi nedelas pehz winu issludinajuma Widsemes gubernas awisè. (Widf. gub. aw.)

Weetigee nolikumi par koka buhwju aprobeschoschanu dehl apdroschinaschanas pret uguns breesmahm, isdoti no Rigas pilsehtas weetneeku sapulzes 4. martà 1885.

§ 1. Pehznahkami apsihmetàs pilsehtas polizijas-eezirkna dalàs, eewehrojot pee § 2 ussihmetos isnehmumus, jaunbuhwes nedrihkst zelt no koka, bet tikai muhra:

a) taî dalà, kas aprobeschota no Daugawas, Katrinas dambja (eesahkot no Andreja sluhschahm), Peter salas-eelas, no schahs uf Brunineeku-eelu wilktas taisnas linijas, Brunineeku-eelas, Schmilschkalnu- (agrak Schihdu-eelas, Dinaburgas-eelas, Krasnajas-gorkas platscha un no scha lihds Daugawai ejoschas eelas;
b) taî dalà, kas aprobeschota no Daugawas, Daugawas lihkuma pee Ahgenskalna, Ranka dambja un no turcenes uf Bolderajas dselszela dambi wilktas taisnas linijas.

Peesihme. Starp Daugawu un Elisabetes-eelu lihds ar schahs pagarinajumeem ir wezais akminu buhwju gabals, wisas zitas pee a un b apsihmetàs weetas peeder pee jaunà akminu buhwju gabala.

§ 2. Daugawas krasta un tà sauktajà apstahdijumu rinki war isdot buhwes atlauju preeksch pagaidu koka ehkahm un pilsehtas atklahtajòs dahrsòs preeksch pastahwigahm koka ehkahm, kà tas nosazits wispahrigajòs buhwes preekschrakstòs preeksch Rigas un 20. julijà 1882. g. isdotajòs weetigòs nolikumòs par koka buhwehm apstahdijumu rinki. Kamehr uf kahda gruntsgabala jaunajà akminu-buhwju gabalà wehl atrodahs koka ehkas, tik ilgi drihkst taisit uf un ap schahdu gruntsgabalu koka sehtas.

§ 3. Ahrpus akminu buhwju gabaleem koka jaunbuhwes drihkst tikai tad uszelt, ja winas teek buhwetas pehz schahdeem nosazijumeem:

a) tahm jastahw no katras kaimina robeschas wismasak 2 asis un no katras uf ta pascha gruntsgabala stahwoschas koka ehkas wismasak 4 asis attahlu, jeb tur kur naw tik leelas ruhmes, winahm jadabun deguma attureschanas muhri;
b) tahm jastahw wismasak ar weenu seenu pret pagalmu, kas naw masaks par 20 kwadrat-asim un ne weenadi ne otradi masak par 4 asim plats.

§ 4. Jaunajà akminu buhwju gabalà, atskaitot apakschà ussihmeto isnehmumu, koka ehkas zaur koka peebuhwehm ne mas nedrihkst paplaschinat, bet zaur usbuhwehm tikai tad ween, ja winas uszeltas pehz 3. paragrafà noteikteem pagehrejumeem. Wakejas koka dahrsa-werandas drihkst peebuhwet gan pee muhra gan ari pee tahdahm koka ehkahm, kas uszeltas pehz 3. paragafà noteikteem pagehrejumeem, ja schahs werandas stahw no kaimina robeschas wismasak 2 asis un no zitahm ta pascha gruntsgabala ehkahm wismasak 4 asis attahlu.

§ 5. Ahrpus akminu buhwju gabala koka ehkas drihkst paplaschinat zaur peebuhwehm un usbuhwehm tikai ar to nosazijumu, ka tahm buhs buht uszeltahm pehz 3. paragrafà noteikteem pagehrejumeem.

§ 6. Nekurinamas un neapdsihwojamas koka ehkas, kà schkuhnus, stallus, seena-behninus, akminu buhwju gabalòs nemaf nedrihkst pahrwehrst kurinamàs un apdsihwojamàs, bet ahrpus scheem gabaleem tikai tad, ja winas uszeltas pehz 3. paragrafà noteikteem pagehrejumeem.

§ 7. Jaunajà akminu buhwju gabalà koka ehkas, kas zaur uguni nopostitas, drihkst uszelt no koka tikai uf wezeem pamateem (fundamenteem) un tikai ar to nosazijumu, ka winas teek buhwetas pehz 3. paragrafà noteikteem pagehrejumeem.

§ 8. Scho weetigo nolikumu nosazijumi par koka ehkahm un koka buhwehm sihmejahs tik pat piluigi ari uf wiswisadahm fachwerka ehkahm un buhwehm.

§ 9. Kas dara augschejeem nosazijumeem preti, tas sauzams pee atbildibas uf sodu-likumu pamata.

§ 10. Schee weetigee nolikumi isdoti pilsehtas polizijas eezirknam un nahk spehkà ar winu issludinaschanas deenu; ar to paschu deenu par scho paschu leetu 9. augustà 1882. g. isdotee weetigee nolikumi, kas issludinati Widsemes gubernas awisè no 20. augusta 1882. g. Nr. 94, pasaudè sawu spehku.

Marta mehnesi Rigà peedsima 580 behrni (301 puisens un 279 meitenes) un nomira 399 personas (219 wihreeschi un 180 seeweetes). Salaulat salaulaja 93 pahrus. 1884. gada martà schee skaitli tahdi: 561, 364 un 98.

Eksaminazijas kommisija, kura Rigà pastahweja preeksch mahjskolotaju un elementarskolotaju eksamenu notureschanas, lihds schim sastahweja weenigi is weetigo Wahzu gimnasiju skolotajeem, bet nu uf Terbatas mahzibas apgabala kuratora nosazijumu pee tahs peeskaititi ari weetigàs Kreewu Alekfandra gimnasijas skolotaji.

Sahdsibas. Naktî no 24. uf 25. aprili Artilerijas eelà Nr. 39, nama ihpaschneekam Joh. Hellbart, zaur atslehgas atmuhkeschanu, is schkuhna issagti 5 schkinki un sirgu schiras, kopà lihds 50 rbl. wehrtibà. — 23. aprili deenas laikà Kapsehtas eelà Nr. 4, Pahrdaugawà, tirgotajam Mahrtinam Lukmanam, pascham mahjàs ne-esot, zaur uslauschanu issagtas daschadas selta un sudraba leetas un drehbes, kopà lihds 150 rbl. wehrtibà.

Usbrukums. Leepajas maspilsonis Eduards Ehlerts winu zeturtdeen darija polizijai sinamu, ka 24. aprilî pulkst. 11 wakarà uf Tusowa tilta, Pahrdaugawà, winam usbruzis kahds swesch tehwinsch, nowilzis diwejus swahrkus un tad aisbehdsis. Naktî uf 25. aprili apzeetinaja kahdu blandoni, J. S., kuru Ehlerts atsina par usbruzeju; swahrkus atrada paslehptus sem tilta. S. nemts ismekleschanà.

Atbildes.

P. G. — L. Nahkoschà numurà. Pateizamees.

Kahdam Kursemneekam. Peesuhtijumu newaram isleetat; turklaht Juhs paschi jaw baidatees, redakzijai Sawu wahrdu usdot!

A. Z. — Br. Sawus rakstus peesuhtidami, Juhs gan tik gribejat mums peerahdit, ka proteet it brangi is drukatas grahmatas noraksiit. Noraksiot tik pahra weetàs ir miesjees. Tatschu newehlesatees, lai tos wehl reis sawà lapà nodrukatum?!

P. W. — J. Uf preekschu newehrosim.

L. — Kolom. Pateizamees par peesuhtijumu. Isleetasim.

Red.

Deewa-kalposchana Rigas basnizàs.

Swehtdeen, 5. majà.

Jehkaba basnizà:	Spred.	plkst.	10	mahz. mahz. Holst.
	„	„	12	igaun. mahz. Zinck.
Petera basnizà:	„	„	10	mahz. Dr. Lüttens.
	„	„	6	mahz. Poelchau.
Domes basnizà:	„	„	10	gen.-sup. Girgensohns.
Jahnu basnizà:	„	„	9	latw. mahz. Weyrich.
	„	„	2	latw. mahz. Walter.
Gertrudes basnizà:	„	„	½10	latw. mahz. Schilling.
	„	„	2	wahz. mahz. Hilde.
Jesus basnizà:	„	„	9	wahz. mahz. Bergmann.
	„	„	2	latw. mahz. Müthel.
Mahrtinu basnizà:	„	„	10	latw. mahz. Kählbrandt.
Trihsween. basnizà:	„	„	10	latw. mahz. Fromm.
Reformatu basnizà	„	„	10	mahz. Iken.

Naudas-papihru zena.

Rigà, 3. majà 1885.

Papihri.	maksf.	prasifa
Pusimperials	8,22	8 24
5% bankbiletu 1. isslaidums	97½	98½
5% „ 5. „	97½	97½
5% inskr. 5. aisnehmums	98½	—
Austruma isnehmums no 1879. gada	92½	92½
1 5% Kreewu prehm. aisnehmums	216½	217½
2 „ „ „	206	206½
Rih.-Bolog. dselszela obl. 2. aisnehmums	—	—
5% konsol. 1871. gada aisnehmums	141½	142
Odes. pilsf. hipoteku bankas 5% obligazijas . . .	—	—
Kreew. sem. kred. 5% kihlu-sihmes	—	142
Charkowas semf. 6% kihlu-sihmes	96½	96½
Widsemes kihlu-grahmatas	—	—
Kursemes „	—	—
Rigas hipoteku-beedr. kihlu-grahm.	—	—
Rigas kom. bankas akz.	308	—
Rigas-Dinaburgas dselszela akzijas	—	154
Rih.-Bolog. dselszela akzijas	80½	81
Maskawas-Bresl. dselszg. akz.	—	—
Baltijas dselszela akzijas	114	—
Dinaburgas-Witebskas dselszela akzijas	166	167½
Warschawas-Teresp. dselszela akzijas	146½	—
Orlas-Witebskas dselszela akzijas	—	—
Leel. Kreewijas dselszela akzijas	—	930

Jaunakahs sinas.

Rigas Latweeschu teatris. Aisrahdam wehl reis zeen. publiku uf teatra israhdi rihtwakar Rigas Latw. beedribas namâ, kas nahk par labu muhsu kreetnajam teatra wadonim Adolfam Allunan k. Zitas jautribas weetas, kà atklahtos dahrsus, zirku u. t. pr., tos mehs waram wisu wasaru wehl apmeklet, bet rihtdeenas teatra israhde ir pehdejà schinî sesonâ, un turklaht wehl Allunan kga goda-deena!

Riga. Atraitne Lomani schonedek nomirusi 120 gadu wezumâ. Rets wezums.

Uf Widsemes gubernatora usmudinajumu pilsehta pee Kahrla sluhschahm ambaru tuwumâ atkal usbuhwejuse baraku preeksch 150 wihreem, kur pahrgulet uf Rigu atnahkuscheem struhdseneekeem un plosteneekeem. Weenam polizijas eerehdnim usdots, usluhkot scho baraku, peenemt un wehlak atkal pa dselszelu aissuhtit minetos strahdneekus. Bes tam, kà „Heimathe" wehl peemin, tur eezelts otrs eerehdnis, kuwa peenahkums buhs, zaurluhkot struhdseneeku prasijumus, kahdi teem buhtu no struhgu ihpaschneekeem, un tahdas leetas nodot peenahkoschai teesai.

Krahpiba. Newermana tirgotawâ kahds mahzeklis isdarijis krahpschanu no kahdeem 300 rbl. Iskrahptu naudu gan mahte aismaksajuse, bet mahzeklis atlaists no deenasta un apzeetinats, un leeta nemta ismekleschanâ. Pee wina nedarbeem Schihdi peepalihdsejuschi.

Kursemes jaunais wizegubernators, kambarkungs Manschos, schonedek jaw nobrauzis Jelgawâ.

Tukumas aprinkteesas asesors, barons K. von Grotthuss, uf pascha luhgumu atlaists no amata.

Lisumâ, kà „Heimathei" sino, 26. aprilî sasnigusi laba kahrta sneega.

Rundale. 12. aprilî sibens eespehris tureenes krogâ. Uguni drihs apdsehsuschi.

Ruzawa. Peezeem tureenes swejneekeem laimejees isglahbt 3 sawus amata beedrus. 17. aprilî ap plkst. 10 preekschpusdeenâ, swejneeks Kristaps Deedeneeks pehz tam, kad sawu laiwu ar brahli un dehlu bij eelaidis juhrâ, ismest tihklus, gar juhrmali staigadams pamanija, ka werstes 3 no krasta apgahsahs kahda swejneeka laiwina lihds ar brauzejeem. Wezais Deedeneeks kopâ ar 2 ziteem schigli eelehza tukschâ laiwâ un dewahs turp uf nelaimes weetu, neluhkodamees uf stipro wehju, kas bij sazehlees. Reisê ar wineem tur ari nonahza jaunais Deedeneeks, kur tee sasaluschus un pee uhdenspilnas laiwas malahm atrada sakehruschos sawus beedrus Balinu, wina brahli un kalpu. — Nedelas diwas atpakal robeschsargi laimigi uskehra kahdu swejneeku is Arensburgas, kas weselu nedelu bij maldijees apkahrt. Nabadsinsch bij ismetis tihklus un pee tam no wehtras aisdsihts tahlâ juhrâ, bes maises un uhdena un plahnâ apgehrbâ. Kad saldati winu nesa malâ, tad bij pusnogihbis. Pehz 8 deenahm sweschneeks tik tahlu bij atspirdsis, ka wareja dotees zelâ uf Leepaju, no kureenes tad brauks atpakal uf dsimteni.

Jelgawa. „Auksts" sibens schonedek eespehris Jelgawas gimnasijas tornî. Diwi skolneeki no spehreena apreibuschi. Tornî wisas ruhtis saplihsuschas.

Peterburga. Sweedru un Danu kugineeki leelâ mehrâ peedahwajuschees Angleem par lasmaneem, kas Anglu kara kugus waditu pa Baltijas juhru. Ari preeksch Baltàs juhras Angli apgahdajuschees labeem lasmaneem.

Batumâ, 14. aprilî bija schahds sawads paschnahwibas gadijums. Weesnizâ „Imperial" kahds jauns kantora eerehdnis Bekers un weesnizas ihpaschneeka radineeze, Omenzentner jkdse, reisê weens uf otru isschaudami, padarija tà sew galu. Paschnahwibas eemesls wehl nesinams.

Telegrafa sinas.

Peterburgâ, 1. majâ. Eezelti: Kontr-admirali Schmidts par kuga-kommandeeri Kronstates deenwidus uhdenos, un Golowatschews par kuga kommandeeri Kronstates seemelu uhdenos, un Kapitows par otrahs schehru-flotiles kommandeeri. — Kursemes gubernas prokurors barons Maydells eezelts par Minskas apgabala-teesas lozekli un wina weetâ par Kursemes prokuroru — schtahtsrahts Miasojedows. Auskultants pee Warschawas teesu palatas prokurora, Schebeko, eezelts par paligu pee Widsemes gubernas prokurora.

Kronstatê, 1. majâ. Wakar karakugi sahka iseet uf reidu. Reida un juhra tagad ir pilnigi tihras no ledus.

Berlinê, 1. majâ. Walsts saeima wakar, turpinadama muitas tarifa trescho lasijumu nu galigi nospreeda muitu pa-augstinat: ausahm un meescheem no 1 uf $1\frac{1}{2}$ markahm un eesalam no 2 markahm 40 fenigeem uf 3 markahm.

Lihds 3. majam atnahkuschi 505 kugi; aisgahjuschi 454 kugi.

Atbildoschais redaktors: Ernst Plates.

Sludinajumi.

= Uf seschi nedelahm aizseloties. =

Dr. **Poorten,**
ahrsts ihpaschi preeksch aufu, kaklu un degunu
1 slimibahm.

Jauns wehwers
atrod darbu un war peeteiktees Twaika-dsirnawu-eelâ Nr. 1, jeb Eekschrigâ, leelajâ Smilschu-eelâ Nr. 23.

Langdales superfosfatus,
kainitu (plawas mehslus),
Ohlendorff'a spezial-mehslus preeksch lineem pahrdod lehti
E. Carlehn un beedr.,
Pernawâ. 2

Richard Pohle
maschinu fabrika,
uf I. Weischu-dambja Nr. 15, Rigâ,
pahrdod un taisa: **maschinas** un wisadas **tschuguna prezes, kapu-krustus, eepakaschana par welti; dsirnawu akminus** u. t. pr. 5

Labas linu-sehklas
preeksch sehschanas, pahrdod Grawes dsirnawâs apakfch Sehjas muischas
W. Seefeldt. 2

Labako blihwitu un **zinka-baltumu,**
" **lihmi** preeksch mahlereem un galdn.,
" **mahleru-stehrkeles,**
" **firnisu** un **terpentinu,**
" **klorkalki** un **seepu-sahli,**
kà ari wisadas mahleru un krahsotaju pehrwes peedahwà par wislehtakahm zenahm
Brahli Streiff,
10 Rigâ, Sinder-eelâ Nr. 11.

Pee **„Gulbja."**

Auschamo
un adamo deedsinu
magasina,
Rigâ, Kalku-eelâ Nr. 19,
netahl no rahtuscha,
pahrdod is sawa bagatâ dsijas krahjuma
wilnas dsiju
par 30, 45, 65, 85, 95, 100, 110, 120, 130 u. 150 kap. mahrz.
Turpat war dabut **par fabrikas zenahm** wislabako
linu dsiju un bumwilnas auschamos deedsinus
wisad. krahsâs u. numurôs.
P. M. Potapow.

Manâ un wisâs zitâs grahmatu pahrdotawâs tiklab Rigâ, kà ari zitâs pilsehtâs ir dabujama:
Pamahzischana,
kà jasataisahs uf Jesus sw. wakarinu.
Maksà 50 kap.
Ernst Plates,
Rigâ, pee Petera basnizas.

Rigas hipoteku beedriba.

5. kihlu-sihmju isloseschanas liste.

Pee 26. aprilî 1885 atklahti isdarita **hipoteku beedribas neussakamu kihlu-sihmju isloseschanas** schahdas kihlu-sihmes dehl isnihzinaschanas iswilktas:

Litt. A. à sudr.-rubku 1000: Nr. 3461, 3524, 3591, 3673, 3832, 4008, 4018, 4038, 4129, 4245, 4264, 4404, 4488, 4608, 4633, 4639, 4768, 4888, 5026, 5223, 5281, 5313, 5423, 5448, 5604, 5627, 5835, 5852, 5981, 6003, 6301, 6347, 6376, 6542, 6573, 6699, 6961, 7027.

Litt. B. à sudr.-rubku 500: Nr. 6659, 6669, 6807, 6868, 6888, 6908, 7103, 7240, 7298, 7426, 7437, 7450, 7473, 7584, 7728, 7748, 7835, 8001, 8061, 8139, 8195, 8388, 8475, 8527, 8567, 8625, 8630, 8667, 8741, 8754, 8874, 8878, 8942, 9260, 9283, 9376, 9380, 9531, 9559.

Litt. C. à sudr.-rubku 100: Nr. 12718, 12731, 12809, 12867, 12870, 12875, 12906, 13026, 13087, 13153, 13272, 13391, 13404, 13411, 13435, 13509, 13579, 14194, 14246, 14256, 14265, 14368, 14418, 14448, 14504, 14565, 14626, 14753, 14822, 14823, 14921, 14957, 14980, 15028, 15150, 15204, 15228, 15238, 15306, 15319, 15336, 15569, 15585, 15644, 15722, 15991, 16182, 16241, 16256, 16274, 16287, 16315, 16348, 16472, 16486, 16543, 16660, 16661, 16779, 16808, 16881, 16927, 16953, 17017, 17111, 17124, 17133, 17232, 17239, 17308, 17321, 17405.

Augschâ minetàs kihlu-sihmes ar 1. nowemberi nobeidsi prozentes nest un no tahs deenas sahkot peenesejeem, kureem statutu 94. un 96. §§ noteiktôs atgadijumôs peeteekoschi salegitimejahs, pehz tahs zenas, kahda stahw kihlu-sihmês, tiks atpirktas. Schahdas atpirkschanas dehl, isloseta kihlu-sihmes ar wisahm 1. nowemberi wehl nenotezejuschahm zinses kuponahm un zinses lapas taloneem kursspehzigâ buhschanâ ja-atdod. Truhkstoschu zinses kuponu summa tiks atwilkta no aismaksajamo kihlu-sihmju kapitala.

No senakajeem islosejumeem schahdas kihlu-sihmes, kuru prozentes beidsahs 1. nowembri, isloseschanas gadâ, dehl ismaksaschanas wehl naw peenestas:

Litt. A. à sudr.-rubku 1000: Nr. 3621 (1881), 3813 (1884), 3897 (1884), 4594 (1884), 4595 (1884), 4783 (1884), 5135 (1882), 5250 (1884), 5334 (1883), 5353 (1883), 5408 (1884), 5983 (1884), 6107 (1884), 6306 (1883).

Litt. B. à sudr.-rubku 500: Nr. 6567 (1883), 6642 (1881), 6665 (1884), 6769 (1883), 6770 (1884), 6778 (1882), 6880 (1883), 7099 (1881), 7228 (1882), 7252 (1884), 7261 (1884), 7263 (1882), 7402 (1883), 7421 (1884), 7469 (1884), 7616 (1883), 7973 (1884), 8085 (1884), 8350 (1882), 8382 (1884), 8397 (1884), 8407 (1884), 8828 (1884), 8853 (1884), 8968 (1883), 9086 (1883), 9390 (1884).

Litt. C. à sudr.-rubku 100: Nr. 12704 (1881), 12705 (1884), 12737 (1884), 12781 (1883), 12821 (1884), 12947 (1884), 13013 (1883), 13030 (1884), 13070 (1884), 13126 (1883), 13175 (1883), 13211 (1884), 13282 (1882), 13438 (1884), 13570 (1884), 13758 (1882), 13805 (1884), 14147 (1884), 14234 (1884), 14586 (1884), 14614 (1884), 14784 (1884), 14838 (1883), 14853 (1884), 14864 (1884), 14886 (1884), 14904 (1883), 14937 (1883), 15145 (1884), 15179 (1884), 15510 (1884), 15636 (1884), 15715 (1883), 15858 (1884), 15868 (1884), 15963 (1883), 16040 (1884), 16140 (1884), 16223 (1884), 16426 (1884), 16645 (1884), 16997 (1884).

Rigâ, 26. aprilî 1885.

Hipoteku beedribas direkzijas wahrdâ:

Presidents: **J. Thonagel.**

Sindikus un sekretars: **H. Pönigkau.**

Aleksander Kulikowski
logu preekschkaramo (rulo) fabrika
peedahwajahs isgatawot
tirgotawu-logu preekschkaramos (rulos)
ar **firmahm** u. patihkamâs krahsâs wisadds platumôs, 2
transparentus.
Apstellejumus isluhdsos leelajâ Sinder-eelâ Nr. 9, tapetu magasinê.
Telefons Nr. 351.

August Lyra, Rigâ.

Kaufeelâ Nr. 3.

Rakstamas mappes
ar un bes eetaisehm.
Portmonejus un zigaru portmonejus.
Portefeljus un portewisetes.
Fotografiju albumus
leelâ iswehlê pa lehtahm zenahm rakstamu un sihmejamu preschu pahrdotawâ — **Leelumâ un masahm dalahm** un konto-grahmatu fabrikâ no 2
August Lyra, Rigâ,
Kaufeelâ Nr. 3.

Kaufeelâ Nr. 3.

August Lyra, Rigâ.

Apakschâ parakstijuschais dara zaur scho sinamu ka winsch schinî gadâ tapat kà lihds schim, dabuja jaunu suhtijumu un pahrdod tahs
ihstàs keisariskas un kehnischkigas
Austrijas un Steiermarkas
iskaptes
no wislabakà kakama tehrauda, taisnas un sihkas, garas un ihsas, tàpat ari tahs **patenteeretàs iskaptes** ar selta raksteem no leeta tehrauda, kuras ne no weena bahrsdas-nascha naw asumâ pahrspehjamas, tad wehl **labibas- un atwasu-iskaptes, Anglu sirpus, Amerikaneeschu iskapschu galodinas,** tahs labakàs, kahdas lihds schim preeksch iskapschu asinaschanas ir pasihstamas, **ihstenos Strahlsuntes iskapschu-strihkus,** kuri Rigas amatneezibas isstahdê 1871 ar goda-algu apdahwinati, kà ari **rihkus preeksch iskapschu bruzinaschanas.**
Johannes Mitschke,
tehrauda-pretschu un schaujamu-rihku magasine.
5

Par laipnu eewehroschanu
tirgotajeem un ziteem pirzejeem.
Misina besmerns,
ihstos Anglu makschkern peederumus,
dselfs un tehrauda lahpstas,
buhwju apsituums,
ihstas Stihrisas **iskaptes,**
iskapschu galodinas un bruzeklus
peedahwà sem apgalwoschanas, kà preze ir laba, pa **lehtahm zenahm**
G. Schönfeldt,
tehrauda-pretschu un schaujamu-rihku pahrdotawa **leelumâ,**
Rigâ, leelajâ Sinder-eelâ Nr. 12.

Preeksch
sehschanas
pirmo sorti schahwetas Kursemes linu-sehklas pahrdod
J. H. Müller,
Rigâ, eekschpilsehtas masajâ Smilschu-eelâ Nr. 11 un Wezmuischâ, Kursemê. 2

Laudas-skapji
pee
Lühr un beedra,
fenak Lühru-Zimmerthal,
Rigâ, leelâ Smilschu-eelâ Nr. 7.

Waldenburgas
logu-stiklu
pahrdod
Herm. Stieda, Rigâ.
Kantoris: Marstal-eelâ Nr. 24.

Manâ un wisâs zitâs grahmatu pahrdotawâs tiklab Rigâ, kà ari zitâs pilsehtâs ir dabujami:
Derigi likumi
behrnu-sanehmejahm,
farakstiti no Rigas dakteru beedribas.
Maksà 20 kap.
Ustizama bruhte Aunina.
Stahsts jauneem laudim un wezakeem par mahzibu.
No A. Leitan.
Maksà 20 kap.
Ernst Plates.

Mahja ar dahrsu
ir pahrdodama Sarkandaugawâ, Alekfander-eelâ sem poliz. Nr. 55. Klahtakas sinas turpat pee saimneeka Jahn Lindenberg.

Tumschs
ahpschu suns
ir preeksch wairak deenahm Abgelskalnâ paklihdis. Top luhgts, to pafchu nodot Abgelskalnâ, Balosch-eelâ, Ernst Plates k. namâ.
Uz pirkschanas lai sargahs!

Otrôs wasaras-swehtkôs 1885
Doles pilsmuischas parkà
salumu balle.
Maksa: beedreem un beedrenehm 20 kap., nebeedreem un kundsehm 30 kap.
Sahkums pusdeenâ.
Doles labdar. beedriba.

Дозволено цензурою, г. Рига, 3. мая 1885. г.

Drukats un dabujams pee dilschu- un grahmatu-drukataja un burtu-lehjeja Ernst Plates. Rigâ pee Petera basnizas.

No polizijas atwehlets.